משניות מבוארות

מסכת גיטין פרק ח

ד בית שמאי אומרים פוטר אדם את אשתו בגט ישן, קרובים, גם **צרותיהן מתרות** לעשה בלא חליצה. **ובית הלל אוסרים,** דקורקינן שנשאו בלא חליצה **ומנמאו אלו** העריות **אילוניות** כמו זכר, שאינה יכולה ללדת, הרי קדושי המת היו בעטעות לעריות, ויוצא לנו שהצרה היתה צריכה חליצה. **תצא מזה ומזה, וכל הדדרים האלו בה:** ח) **כתב סופר גט לאיש ושובר לאשה, שישלם הבעל הכתובה, ונעלה** הסופר **ונתן גט לאשה ושובר לאיש,** והם מסרו **ונתנו זה לזה,** והלכה האשה ונשאת, שקבוהו הבעל **נתן לה** הגט. **ולאחר זמן הרי הגט יוצא מיד האיש ושובר מיד האשה, תצא מזה ומזה,** מן הראשון ומן האחרון. **וכל הדדרים האלו בה,** כמו במשנה ה' שבעיני ממזרין אינן לה כתבה וכו'. **רבי אליעזר אומר, אם לאלתר יצא** הגט מיד הבעל קודם שנשאת לשני, **אין זה** הגט **צריכה** גט אחר. **אבל אם לאחר זמן יצא** הגט מיד הבעל, **הרי זה גט. לא כל הימנו** מן **הראשון לאבד זכותו של שני.** דחיישינן שמא כשנטיגא עשו ביניהם, והחליפו השטרות לאחר שנשאת, ופרשו בתוספות, דאף על פי שהבעל הראשון אינו יכול להחזירה כיון בשמשנה לאחר, לפעמים אינו שם על לבו שאסור להחזירה. **כתב לגרש את אשתו ונמלך, בית שמאי אומרים ספקה מן הכהנה,** משום חומרא שהחמירו בקדשת יוחסין, **ובית הלל אומרים אף על פי שנתנו לה על תנאי, ולא נעשה התנאי, לא פסקה מן הכהנה. ט) המגרש את אשתו ולקה עמו בפנדקי, וישב עדים שנתיחדה עמו, הרי עדי ביאה. בית שמאי אומרים אינה צריכה הימנו גט שני,** כיון שלא ראו שנבעלה. **ובית הלל אומרים צריכה הימנו גט שני,** דהו הן הן עדי יחוד הן עדי ביאה, דהמקדש בביאה אין צריך לבעל בפני עדים, דחיישינן שמא קדש אותה בביאה. **אימתי** חיישינן שמא **בא עליה בזמן שנתגרשה בין המשואין. ומודים** בית הלל לבית שמאי **בנתגרשה מן הארוסין, שאינה צריכה הימנו גט שני. מפני שאין לו גט** כי **יורשי של זה** יורשין **כתבתה,** אפילו כתבת בנין דכרין, כיון שהוב מתה בחייו ויש לה בנים ממנו הם נוטלים כתבתה, רק בני האשה השניה הכשרה נוטלים כתבת אמם, **ומודים** בגרושה ואינו יכול להחזירה. וכך מעשהו, כותבין שקר אחת או יותר, וכורכן על החלק, ותופר, ועד אחד חותם על הכרך מבחוץ. וחוזר וכותב שני שטרות אז יותר מבפנים וכורכן על החלק, וחותם עד שני, וכן עד שלישי. **נמצה בגט קרח** שיש שם קשר ואין עד חתום מאחוריו, **תצא מזה ומזה וכל הדדרים האלו** שבמשנה ה **בה,** דנראה כאלו אמר להו הבעל בכלם חתומו, ויש כאן קשר אחד שלא חתם אחד מהם. ומתניתין רבי מאיר היא דסובר

ד בית שמאי אומרים, פוטר אדם את אשתו בגט ישן. ויאיזהו גט ישן, כל שנתיחדה עמה אחר שכתבו לה: ה כתב לשום מלכות אחרת, לשום מלכות מדי, לשום מלכות יון, לבנין הבית, במדבר, בבמערב, בבמדבר, וצריכה גט מזה ומזה, ואין לה לא כתבה ולא פרות ולא מזונות ולא בלאות, לא על זה ולא על זה. אם נטלה מזה ומזה, יחזיר. והדדים ממזר מזה ומזה. ולא זה וזה נכאין לא במציאתה ולא במעשיה ידיה ולא בהפרת נדריה. היתה בת ישראל, נפסלת מן הכהנה. בת לוי, מן המעשר. בת כהן, מן התרומה. ואין יורשיו של זה ויורשיו של זה יורשין כתבתה. ואם מתו, אחיו של זה ואחיו של זה חולצין ולא מיבמין. שנה שמו ושמה, שם עירו ושם עירה, תצא מזה ומזה, וכל הדדרים האלו בה: ו כל העריות שאמרו אלו אילוניות, תצא מזה ומזה וכל הדדרים האלו בה: ז הכונס את יבמתו לאחר ערתה ונשאת לאחר ונמצאת זאת שהיא אילונית, תצא מזה ומזה וכל הדדרים האלו בה: ח כתב סופר גט לאיש ושובר לאשה, ונתנו זה לזה, וטעה הסופר ונתן גט לאשה ושובר לאיש, ונתנו זה לזה, ולאחר זמן הרי הגט יוצא מיד האיש ושובר מיד האשה, תצא מזה ומזה, מן הראשון ומן האחרון. וכל הדדרים האלו בה, כמו בשמשנה ד' שבעיני ממזרין אינן לה כתבה וכו'. רבי אליעזר אומר, אם לאלתר יצא הגט מיד הבעל קודם שנשאת לשני, אין זה גט צריכה גט אחר. אבל אם לאחר זמן יצא הגט מיד הבעל, הרי זה גט. לא כל הימנו מן הראשון לאבד זכותו של שני. דחיישינן שמא בעיניהם עשו ע"ז, והחליפו השטרות לאחר שנשאת. ופרשו בתוספות, דאף על פי שהבעל הראשון אינו יכול להחזירה כיון בשמשנה לאחר, לפעמים אינו שם על לבו שאסור להחזירה. **כתב לגרש את אשתו ונמלך, בית שמאי אומרים ספקה מן הכהנה,** משום חומרא שהחמירו בקדשת יוחסין, **ובית הלל אומרים אף על פי שנתנו לה על תנאי, ולא נעשה התנאי, לא פסקה מן הכהנה. ט) המגרש את אשתו ולקה עמו בפנדקי, וישב עדים שנתיחדה עמו, הרי עדי ביאה. בית שמאי אומרים אינה צריכה הימנו גט שני,** דהו הן הן עדי יחוד הן עדי ביאה. **ובית הלל אומרים צריכה הימנו גט שני,** דחיישינן שמא קדש אותה בביאה. **אימתי** חיישינן **שמא בא עליה בזמן שנתגרשה בין המשואין. ומודים בית הלל לבית שמאי בנתגרשה מן הארוסין, שאינה צריכה הימנו גט שני. מפני שאין לו גט** כי **יורשי של זה** יורשין **כתבתה,** אפילו כתבת בנין דכרין, כיון שהוב מתה בחייו ויש לה בנים ממנו הם נוטלים כתבתה, רק בני האשה השניה הכשרה נוטלים כתבת אמם, **ומודים** בגרושה ואינו יכול להחזירה. וכך מעשהו, כותבין שקר אחת או יותר, וכורכן על החלק, ותופר, ועד אחד חותם על הכרך מבחוץ. וחוזר וכותב שני שטרות אז יותר מבפנים וכורכן על החלק, וחותם עד שני, וכן עד שלישי. **נמצה בגט קרח** שיש שם קשר ואין עד חתום מאחוריו, **תצא מזה ומזה וכל הדדרים האלו** שבמשנה ה **בה,** דנראה כאלו אמר להו הבעל בכלם חתומו, ויש כאן קשר אחד שלא חתם אחד מהם. ומתניתין רבי מאיר היא דסובר

מסכת גיטין פרק ט

ט) כל העריות שאמרו חכמים ביבמות משנה א' שבעין שהן קרובים, **גם צרותיהן מתרות** לעשה בלא חליצה. אם **הלכו** **הצרות האלו ונשאו** בלא חליצה **ומנמאו אלו** העריות **אילוניות** כמו זכר, שאינה יכולה ללדת, הרי קדושי המת היו בעטעות לעריות, ויוצא לנו שהצרה היתה צריכה חליצה. **תצא מזה ומזה,** וכל הדדרים **האלו בה:** ח) **כתב סופר גט לאיש ושובר לאשה, שישלם הבעל הכתובה, ונעלה** הסופר **ונתן גט לאשה ושובר לאיש,** והם מסרו **ונתנו זה לזה,** והלכה האשה ונשאת, שקבוהו הבעל **נתן לה** הגט. **ולאחר זמן הרי הגט יוצא מיד האיש ושובר מיד האשה, תצא מזה ומזה,** מן הראשון ומן האחרון. **וכל הדדרים האלו בה,** כמו בשמשנה ה' שבעיני ממזרין אינן לה כתבה וכו'. **רבי אליעזר אומר, אם לאלתר יצא** הגט מיד הבעל קודם שנשאת לשני, **אין זה גט צריכה גט אחר. אבל אם לאחר זמן יצא** הגט מיד הבעל, **הרי זה גט. לא כל הימנו** מן **הראשון לאבד זכותו של שני.** דחיישינן שמא בעיניהם עשו ע"ז, והחליפו השטרות לאחר שנשאת. ופרשו בתוספות, דאף על פי שהבעל הראשון אינו יכול להחזירה כיון בשמשנה לאחר, לפעמים אינו שם על לבו שאסור להחזירה. **כתב לגרש את אשתו ונמלך, בית שמאי אומרים ספקה מן הכהנה,** משום חומרא שהחמירו בקדשת יוחסין, **ובית הלל אומרים אף על פי שנתנו לה על תנאי, ולא נעשה התנאי, לא פסקה מן הכהנה. ט) המגרש את אשתו ולקה עמו בפנדקי, וישב עדים שנתיחדה עמו, הרי עדי ביאה. בית שמאי אומרים אינה צריכה הימנו גט שני,** דהו הן הן עדי יחוד הן עדי ביאה. **ובית הלל אומרים צריכה הימנו גט שני,** דחיישינן שמא קדש אותה בביאה. **אימתי** חיישינן **שמא בא עליה בזמן שנתגרשה בין המשואין. ומודים בית הלל לבית שמאי בנתגרשה מן הארוסין, שאינה צריכה הימנו גט שני. מפני שאין לו גט** כי **יורשי של זה** יורשין **כתבתה,** אפילו כתבת בנין דכרין, כיון שהוב מתה בחייו ויש לה בנים ממנו הם נוטלים כתבתה, רק בני האשה השניה הכשרה נוטלים כתבת אמם, **ומודים** בגרושה ואינו יכול להחזירה. וכך מעשהו, כותבין שקר אחת או יותר, וכורכן על החלק, ותופר, ועד אחד חותם על הכרך מבחוץ. וחוזר וכותב שני שטרות אז יותר מבפנים וכורכן על החלק, וחותם עד שני, וכן עד שלישי. **נמצה בגט קרח** שיש שם קשר ואין עד חתום מאחוריו, **תצא מזה ומזה וכל הדדרים האלו** שבמשנה ה **בה,** דנראה כאלו אמר להו הבעל בכלם חתומו, ויש כאן קשר אחד שלא חתם אחד מהם. **כשיש לאדם שתי נשים**

ד בית שמאי אומרים פוטר אדם את אשתו בגט ישן. ויאיזהו גט ישן, כל שנתיחדה עמה אחר שכתבו לה: ה כתב לשום מלכות אחרת, לשום מלכות מדי, לשום מלכות יון, לבנין הבית, לחרבן הבית, היה במדבר ובמדבר, בבמערב, בבמערב, וכתב במדבר, תצא מזה ומזה, וצריכה גט מזה ומזה, ואין לה לא כתבה ולא פרות ולא מזונות ולא בלאות, לא על זה ולא על זה. אם נטלה מזה ומזה, יחזיר. והדדים ממזר מזה ומזה. ולא זה וזה נכאין לא במציאתה ולא במעשיה ידיה ולא בהפרת נדריה. היתה בת ישראל, נפסלת מן הכהנה. בת לוי, מן המעשר. בת כהן, מן התרומה. ואין יורשיו של זה ויורשיו של זה יורשין כתבתה. ואם מתו, אחיו של זה ואחיו של זה חולצין ולא מיבמין. שנה שמו ושמה, שם עירו ושם עירה, תצא מזה ומזה, וכל הדדרים האלו בה: ו כל העריות שאמרו אלו אילוניות, תצא מזה ומזה וכל הדדרים האלו בה: ז הכונס את יבמתו לאחר ערתה ונשאת לאחר ונמצאת זאת שהיא אילונית, תצא מזה ומזה וכל הדדרים האלו בה: ח כתב סופר גט לאיש ושובר לאשה, ונתנו זה לזה, וטעה הסופר ונתן גט לאשה ושובר לאיש, ונתנו זה לזה, ולאחר זמן הרי הגט יוצא מיד האיש ושובר מיד האשה, תצא מזה ומזה, מן הראשון ומן האחרון. וכל הדדרים האלו בה, כמו בשמשנה ד' שבעיני ממזרין אינן לה כתבה וכו'. רבי אליעזר אומר, אם לאלתר יצא הגט מיד הבעל קודם שנשאת לשני, אין זה גט צריכה גט אחר. אבל אם לאחר זמן יצא הגט מיד הבעל, הרי זה גט. לא כל הימנו מן הראשון לאבד זכותו של שני. כתב לגרש את אשתו ונמלך, בית שמאי אומרים ספקה מן הכהנה. ט המגרש את אשתו ולקה עמו בפנדקי, וישב עדים שנתיחדה עמו, הרי עדי ביאה. בית שמאי אומרים אינה צריכה הימנו גט שני, דהו הן הן עדי יחוד הן עדי ביאה. ובית הלל אומרים צריכה הימנו גט שני, דחיישינן שמא קדש אותה בביאה. אימתי חיישינן שמא בא עליה בזמן שנתגרשה בין המשואין. ומודים בית הלל לבית שמאי בנתגרשה מן הארוסין, שאינה צריכה הימנו גט שני. מפני שאין לו גט כי יורשי של זה יורשין כתבתה, אפילו כתבת בנין דכרין, כיון שהוב מתה בחייו ויש לה בנים ממנו הם נוטלים כתבתה, רק בני האשה השניה הכשרה נוטלים כתבת אמם, ומודים בגרושה ואינו יכול להחזירה. וכך מעשהו, כותבין שקר אחת או יותר, וכורכן על החלק, ותופר, ועד אחד חותם על הכרך מבחוץ. וחוזר וכותב שני שטרות אז יותר מבפנים וכורכן על החלק, וחותם עד שני, וכן עד שלישי. נמצה בגט קרח שיש שם קשר ואין עד חתום מאחוריו, תצא מזה ומזה וכל הדדרים האלו שבמשנה ה בה. דנראה כאלו אמר להו הבעל בכלם חתומו, ויש כאן קשר אחד שלא חתם אחד מהם. ומתניתין רבי מאיר היא דסובר

י גט קרח, הכל משלימין עליו, דכל המשנה ממה שתקנו חכמים בגטין הנלך ממנו. **יא) כיצד** דלחתם במקום שחסרה חתימה, כיון שיש שם שני עדים כשרים, יכולים לחתם עליו אפילו עבד אפילו אשה וכן קרובים. **דברי בן נגס** דכל ההשלמה היא משום שקשה שמא אחר זמן יפסקל הגט, שיסכרו שהזמין הבעל עדים כמנין קשרים והם לא חתמו, **רבי עקיבא אומר, אין משלימין עליו** כל הקפסולים, **אלא קרובים הראוין לתעיד במקום אחר,** ובגט הם פסולים מחמת קרבה. לכן בגט מקשר הותמין, כיון שיש עדים כשרים, אבל עדים פסולים מגוז כגון עבד או גוזל לא יחתימו, **בית הלל אומרים, אם** יש הכשירין במקום אחר. שיאמרו שנשתחרר העבד או הגוזל עשה תשובה. **ואיזהו גט קרח, כל שקשריו מרבים מעדיו,** אפילו בקשר אחד מרבה.

פרק ט א) המגרש את אשתו בשעת מסירה הגט, הרי את מתרת לכל אדם אלא לפלוני מתיר דדרש שמעון מכדיים בבי (איקרא כא. ז) "ואשה גרושה מאישה לא יקחו", **הרי שהיא נקראת גרושה אפילו כשהיא גרושה ע"ז מבעלה, דהיינו אפילו אמר לה את מגרשת ממני אבל אם לא אמר לה את מגרשת ממני הבהנה, רבי חזר מאחר, מתרת לאחרים, וחכמים אוסרין,** כיון דשויר לה הבהנה, **ולא דמי לקרק ח' משעה ב', דאמרינן דאין צריך לחזר ולעלו ממנה, דהכא הרי הועיל הגט לפסלה מן הכהנה, אבל הכא לא הועיל הגט כלום. ואם כתבו בתוכו שהיא מתרת לכל אדם, אף על פי שחזר ומחקו, הגט פסול,** כיון **שנכתב** הרע"ב דהני מילי כשאמר הרי את מתרת לכל אדם חוץ ממלוני, אבל אם אמר לה את מגרשת ממני **ב) המוצר לאשה הרי את מתרת לכל אדם, אלא אסורה לפלוני בגד** מלבוש **ולאביר, אז לאחיי ולאחיי לעבד ולבני, דלא תפסי בהן קדושין, ולכל מי שאין לו לא קדושין, כשר הגט.** ולא נקרא שאינה כלום, דהכא אין קדושין תופסין בהן בלא תנאי. אבל אם אמר לה בשעת הגט **הרי את מתרת לכל אדם, אלא שאת אסורה לכהן גדול** או **גרושה לכהן הדיוט, אז ממזרת לישראל, בת ישראל למזרי ולבני, ולכל מי שיש לו לא קדושין** שם **היתה פנויה. אפילו בעבדי,** באסור לאו, **לתרוצי עמוני ומואבי** ושאר חייבי לאוין, **פסול** הגט. כיון שישיר בה שיהא אסור משום אישות, דקל אלו תקדשין והוא כתבן בגט, **ולכל יד לא יתפסו** קדושין, הרי שיר כאן בגט, ולא הוי קריתות ממש. **ג) גופו של גט** עקר כתב הגט, **הרי את מתרת לכל אדם,** כך יכתבנו **ב) רבי יהודה אומר** צריך שיכתבנו **ד) בית שמאי אומרים פוטר אדם את אשתו בגט ישן. ויאיזהו גט ישן, כל שנתיחדה עמה אחר שכתבו לה:** ה כתב לשום מלכות אחרת, לשום מלכות מדי, לשום מלכות יון, לבנין הבית, לחרבן הבית, היה במדבר ובמדבר, בבמערב, בבמערב, וכתב במדבר, תצא מזה ומזה, וצריכה גט מזה ומזה, ואין לה לא כתבה ולא פרות ולא מזונות ולא בלאות, לא על זה ולא על זה. אם נטלה מזה ומזה, יחזיר. והדדים ממזר מזה ומזה. ולא זה וזה נכאין לא במציאתה ולא במעשיה ידיה ולא בהפרת נדריה. היתה בת ישראל, נפסלת מן הכהנה. בת לוי, מן המעשר. בת כהן, מן התרומה. ואין יורשיו של זה ויורשיו של זה יורשין כתבתה. ואם מתו, אחיו של זה ואחיו של זה חולצין ולא מיבמין. שנה שמו ושמה, שם עירו ושם עירה, תצא מזה ומזה, וכל הדדרים האלו בה: ו כל העריות שאמרו אלו אילוניות, תצא מזה ומזה וכל הדדרים האלו בה: ז הכונס את יבמתו לאחר ערתה ונשאת לאחר ונמצאת זאת שהיא אילונית, תצא מזה ומזה וכל הדדרים האלו בה: ח כתב סופר גט לאיש ושובר לאשה, ונתנו זה לזה, וטעה הסופר ונתן גט לאשה ושובר לאיש, ונתנו זה לזה, ולאחר זמן הרי הגט יוצא מיד האיש ושובר מיד האשה, תצא מזה ומזה, מן הראשון ומן האחרון. וכל הדדרים האלו בה, כמו בשמשנה ד' שבעיני ממזרין אינן לה כתבה וכו'. רבי אליעזר אומר, אם לאלתר יצא הגט מיד הבעל קודם שנשאת לשני, אין זה גט צריכה גט אחר. אבל אם לאחר זמן יצא הגט מיד הבעל, הרי זה גט. לא כל הימנו מן הראשון לאבד זכותו של שני. כתב לגרש את אשתו ונמלך, בית שמאי אומרים ספקה מן הכהנה. ט המגרש את אשתו ולקה עמו בפנדקי, וישב עדים שנתיחדה עמו, הרי עדי ביאה. בית שמאי אומרים אינה צריכה הימנו גט שני, דהו הן הן עדי יחוד הן עדי ביאה. ובית הלל אומרים צריכה הימנו גט שני, דחיישינן שמא קדש אותה בביאה. אימתי חיישינן שמא בא עליה בזמן שנתגרשה בין המשואין. ומודים בית הלל לבית שמאי בנתגרשה מן הארוסין, שאינה צריכה הימנו גט שני. מפני שאין לו גט כי יורשי של זה יורשין כתבתה, אפילו כתבת בנין דכרין, כיון שהוב מתה בחייו ויש לה בנים ממנו הם נוטלים כתבתה, רק בני האשה השניה הכשרה נוטלים כתבת אמם, ומודים בגרושה ואינו יכול להחזירה. וכך מעשהו, כותבין שקר אחת או יותר, וכורכן על החלק, ותופר, ועד אחד חותם על הכרך מבחוץ. וחוזר וכותב שני שטרות אז יותר מבפנים וכורכן על החלק, וחותם עד שני, וכן עד שלישי. נמצה בגט קרח שיש שם קשר ואין עד חתום מאחוריו, תצא מזה ומזה וכל הדדרים האלו שבמשנה ה בה. דנראה כאלו אמר להו הבעל בכלם חתומו, ויש כאן קשר אחד שלא חתם אחד מהם. כשיש לאדם שתי נשים

בפני עדים, ואפילו בכתבם הסופר, הגט **כשר,** כיון שכתבו עם שיור זה לא הוה קריתות. **ובית הלל אומרים, הרי את מתרת לכל אדם חוץ ממלוני, אבל אם אמר לה את מגרשת ממני הרי את מתרת לכל אדם, אלא שאת אסורה לכהן גדול** או **גרושה לכהן הדיוט, אז ממזרת לישראל, בת ישראל למזרי ולבני, ולכל מי שיש לו לא קדושין** שם **היתה פנויה. אפילו בעבדי,** באסור לאו, **לתרוצי עמוני ומואבי** ושאר חייבי לאוין, **פסול** הגט. כיון שישיר בה שיהא אסור משום אישות, דקל אלו תקדשין והוא כתבן בגט, **ולכל יד לא יתפסו** קדושין, הרי שיר כאן בגט, ולא הוי קריתות ממש. **ג) גופו של גט** עקר כתב הגט, **הרי את מתרת לכל אדם,** כך יכתבנו **ב) רבי יהודה אומר** צריך שיכתבנו **ד) בית שמאי אומרים פוטר אדם את אשתו בגט ישן. ויאיזהו גט ישן, כל שנתיחדה עמה אחר שכתבו לה:** ה כתב לשום מלכות אחרת, לשום מלכות מדי, לשום מלכות יון, לבנין הבית, לחרבן הבית, היה במדבר ובמדבר, בבמערב, בבמערב, וכתב במדבר, תצא מזה ומזה, וצריכה גט מזה ומזה, ואין לה לא כתבה ולא פרות ולא מזונות ולא בלאות, לא על זה ולא על זה. אם נטלה מזה ומזה, יחזיר. והדדים ממזר מזה ומזה. ולא זה וזה נכאין לא במציאתה ולא במעשיה ידיה ולא בהפרת נדריה. היתה בת ישראל, נפסלת מן הכהנה. בת לוי, מן המעשר. בת כהן, מן התרומה. ואין יורשיו של זה ויורשיו של זה יורשין כתבתה. ואם מתו, אחיו של זה ואחיו של זה חולצין ולא מיבמין. שנה שמו ושמה, שם עירו ושם עירה, תצא מזה ומזה, וכל הדדרים האלו בה: ו כל העריות שאמרו אלו אילוניות, תצא מזה ומזה וכל הדדרים האלו בה: ז הכונס את יבמתו לאחר ערתה ונשאת לאחר ונמצאת זאת שהיא אילונית, תצא מזה ומזה וכל הדדרים האלו בה: ח כתב סופר גט לאיש ושובר לאשה, ונתנו זה לזה, וטעה הסופר ונתן גט לאשה ושובר לאיש, ונתנו זה לזה, ולאחר זמן הרי הגט יוצא מיד האיש ושובר מיד האשה, תצא מזה ומזה, מן הראשון ומן האחרון. וכל הדדרים האלו בה, כמו בשמשנה ד' שבעיני ממזרין אינן לה כתבה וכו'. רבי אליעזר אומר, אם לאלתר יצא הגט מיד הבעל קודם שנשאת לשני, אין זה גט צריכה גט אחר. אבל אם לאחר זמן יצא הגט מיד הבעל, הרי זה גט. לא כל הימנו מן הראשון לאבד זכותו של שני. כתב לגרש את אשתו ונמלך, בית שמאי אומרים ספקה מן הכהנה. ט המגרש את אשתו ולקה עמו בפנדקי, וישב עדים שנתיחדה עמו, הרי עדי ביאה. בית שמאי אומרים אינה צריכה הימנו גט שני, דהו הן הן עדי יחוד הן עדי ביאה. ובית הלל אומרים צריכה הימנו גט שני, דחיישינן שמא קדש אותה בביאה. אימתי חיישינן שמא בא עליה בזמן שנתגרשה בין המשואין. ומודים בית הלל לבית שמאי בנתגרשה מן הארוסין, שאינה צריכה הימנו גט שני. מפני שאין לו גט כי יורשי של זה יורשין כתבתה, אפילו כתבת בנין דכרין, כיון שהוב מתה בחייו ויש לה בנים ממנו הם נוטלים כתבתה, רק בני האשה השניה הכשרה נוטלים כתבת אמם, ומודים בגרושה ואינו יכול להחזירה. וכך מעשהו, כותבין שקר אחת או יותר, וכורכן על החלק, ותופר, ועד אחד חותם על הכרך מבחוץ. וחוזר וכותב שני שטרות אז יותר מבפנים וכורכן על החלק, וחותם עד שני, וכן עד שלישי. נמצה בגט קרח שיש שם קשר ואין עד חתום מאחוריו, תצא מזה ומזה וכל הדדרים האלו שבמשנה ה בה. דנראה כאלו אמר להו הבעל בכלם חתומו, ויש כאן קשר אחד שלא חתם אחד מהם. ומתניתין רבי מאיר היא דסובר

איש שתרצי. דהיינו שייכה מתוכו שבזה השטר מגרשה, דאם לא כתב בתוכו יאמרו שבעל פה מגרשה ושקר רק לראיה בעלמא. **גופו של גט שחרור** לשפחה כנעניות **הרי את בת חורין,** או שכותב לה **הרי את לעצמך. ד) שלשה גטין פסולין בשלשה לכתחלה,** ואם **נשאת הנלך כשר.** א) **הכונס בכתב ידו ואין עליו עדים,** פסול לכתחלה, דכיון שאין בו עדים יכול לכתב הזמון בשם שרוצה, ויש מקרעים הים ובדיעבד כשר, רבי מאיר שאומר שצריך עדי חתימה, כיון שנכתב הגט בכתב ידו הרי המה כמאה עדים, ולרבי אליעזר צריך עדי מסירה, הכא יבואו הוא ובית דינו ויאמרו לו, "יקבל" ונתן" קרינן ביה, ואף על פי שאין עדי מסירה, כשר מדאורייתא, ורק לכתחלה פסול שלא יבא להכשיר אם בתב כתב הסופר. ב) **יש עליו עדים ואין בו זמון** דזמון תקנתא דרבנן, **יש מקרעים** הים משום פרות שאבקלה משעה שנגרשה, **אז משום בת אחותו,** שאם נשא בת אחותו ונזרקה תחתיה, יתן לה גט בלא זמן, ותאמר שגרושה היתה באותה שעה, כדלעיל פרק ב משנה ב. ג) **יש בו זמון ואין בו אלא עד אחד,** יש שתיי דעות בגמרא בפרושו, יש מפרשים דמיירי בכתב ידו, ובא ליאמר דאפילו דאפילו יש עד אחד לכתחלה הגט פסול. ורישא שאשמעינן דגם בלא עדים אם נשאת הנלך כשר. יש מפרשים הים דמיירי בכתב סופר, וכיון שיש בו עד אחד, בדיעבד הנלך כשר, דסופר הנמקים העד במקום העד אחד, **הרי אלו שלשה גטין פסולין, ואם נשאת הנלך כשר.** ובא המתנא למעט הא דתניא (גיטין ח): המביא גט ממדינת הים ולא אמר בפני נכתב, דסובר רבי מאיר יוצא הנלך ממזר, וחכמים אומרים יטלנו הימנו ויחזור ויתננו לה. **רבי אליעזר אומר, אף על פי שנתנו לה שלשה גטין פסולין בשלשה לכתחלה בפני עדים,** ואפילו בכתב הסופר, הגט **כשר,** כיון שכתבו עם שיור זה לא הוה קריתות. שטר הוא, דדבי אליעזר סבירא לה דעדי מסירה כדרבי בן בגטין בן בשאר שטרות. ועדי מסירה ויבא לעריער על הגט ויאמר לא הגט כשר, דבי אליעזר עדי מסירה כדרבי. **ד) שנים ששלחו שני גיטין שוין בשמות, ונתערבו, ונתן השליח שניהם לו ושניהם לזו, לכיסך אבד אחד מהן ונתן לזו, ולא ידעינן של מי הגט, ולכן לא יתנו לא לזו ולא לזו. חמשה אנשים שכתבו כלל בתוך הגט** דהיינו שכתבו ביום פלוני בחדש פלוני **איש פלוני מגרש אשה פלונית, ופלוני מגרש אשה פלונית,** ואחר כך כתבו שאר נשים הגט, **והעדים מלמטה כלן כשרין, ויתן** הגט **לכל אחת ואחת. היה כתוב טפס** הגט דהיינו נסח הגט **לכל אחת ואחת והעדים מלמטה,** שכתבה בכך וכך בשבת גרש איש פלוני אשה פלונית ובשלשים הגט, ואחר כך בכך וכך בשבת גרש איש פלוני אשה פלונית ובשלשים הגט, והעדים תחומין מלמטן אחר כל הגטין, **אם שהעדים נקרעו עמו כשר.** דהיינו התחתון, אבל העליונים פסולים, דכל מי מחמד לעצמו ושמעה לא הגיעו אליו אלא לכל האחרון (רש"י). דבר ידוע הוא כתב שלנו מתחילין מצד ימין לצד שמאל, וכתב העמים מתחיל מצד שמאל לצד ימין, ורש"י סובר דכתב יוני כמו עברי, רק במקום

י גט קרח, הכל משלימין עליו, דבדרי בן נגס, **רבי עקיבא** אומר, **אין משלימין עליו אלא קרובים הראויין להעיד במקום אחר.** ואיזהו גט קרח, כל שקשריו מרבים מעדיו:

פרק ט א המגרש את אשתו בשעת מסירה הגט, הרי את מתרת לכל אדם אלא לפלוני מתיר דדרש שמעון מכדיים בבי (איקרא כא. ז) "ואשה גרושה מאישה לא יקחו", **הרי שהיא נקראת גרושה אפילו כשהיא גרושה ע"ז מבעלה, דהיינו אפילו אמר לה את מגרשת ממני אבל אם לא אמר לה את מגרשת ממני הבהנה, רבי חזר מאחר, מתרת לאחרים, וחכמים אוסרין,** כיון דשויר לה הבהנה, **ולא דמי לקרק ח' משעה ב', דאמרינן דאין צריך לחזר ולעלו ממנה, דהכא הרי הועיל הגט לפסלה מן הכהנה, אבל הכא לא הועיל הגט כלום. ואם כתבו בתוכו שהיא מתרת לכל אדם, אף על פי שחזר ומחקו, הגט פסול,** כיון **שנכתב** הרע"ב דהני מילי כשאמר הרי את מתרת לכל אדם חוץ ממלוני, אבל אם אמר לה את מגרשת ממני **ב) המוצר לאשה הרי את מתרת לכל אדם, אלא לאחיי ולאחיי לעבד ולבני, דלא תפסי בהן קדושין, ולכל מי שאין לו לא קדושין, כשר הגט.** ולא נקרא שאינה כלום, דהכא אין קדושין תופסין בהן בלא תנאי. אבל אם אמר לה בשעת הגט **הרי את מתרת לכל אדם, אלא שאת אסורה לכהן גדול** או **גרושה לכהן הדיוט, אז ממזרת לישראל, בת ישראל למזרי ולבני, ולכל מי שיש לו לא קדושין** שם **היתה פנויה. אפילו בעבדי,** באסור לאו, **לתרוצי עמוני ומואבי** ושאר חייבי לאוין, **פסול** הגט. כיון שישיר בה שיהא אסור משום אישות, דקל אלו תקדשין והוא כתבן בגט, **ולכל יד לא יתפסו** קדושין, הרי שיר כאן בגט, ולא הוי קריתות ממש. **ג) גופו של גט** עקר כתב הגט, **הרי את מתרת לכל אדם,** כך יכתבנו **ב) רבי יהודה אומר** צריך שיכתבנו **ד) בית שמאי אומרים פוטר אדם את אשתו בגט ישן. ויאיזהו גט ישן, כל שנתיחדה עמה אחר שכתבו לה:** ה כתב לשום מלכות אחרת, לשום מלכות מדי, לשום מלכות יון, לבנין הבית, לחרבן הבית, היה במדבר ובמדבר, בבמערב, בבמערב, וכתב במדבר, תצא מזה ומזה, וצריכה גט מזה ומזה, ואין לה לא כתבה ולא פרות ולא מזונות ולא בלאות, לא על זה ולא על זה. אם נטלה מזה ומזה, יחזיר. והדדים ממזר מזה ומזה. ולא זה וזה נכאין לא במציאתה ולא במעשיה ידיה ולא בהפרת נדריה. היתה בת ישראל, נפסלת מן הכהנה. בת לוי, מן המעשר. בת כהן, מן התרומה. ואין יורשיו של זה ויורשיו של זה יורשין כתבתה. ואם מתו, אחיו של זה ואחיו של זה חולצין ולא מיבמין. שנה שמו ושמה, שם עירו ושם עירה, תצא מזה ומזה, וכל הדדרים האלו בה: ו כל העריות שאמרו אלו אילוניות, תצא מזה ומזה וכל הדדרים האלו בה: ז הכונס את יבמתו לאחר ערתה ונשאת לאחר ונמצאת זאת שהיא אילונית, תצא מזה ומזה וכל הדדרים האלו בה: ח כתב סופר גט לאיש ושובר לאשה, ונתנו זה לזה, וטעה הסופר ונתן גט לאשה ושובר לאיש, ונתנו זה לזה, ולאחר זמן הרי הגט יוצא מיד האיש ושובר מיד האשה, תצא מזה ומזה, מן הראשון ומן האחרון. וכל הדדרים האלו בה, כמו בשמשנה ד' שבעיני ממזרין אינן לה כתבה וכו'. רבי אליעזר אומר, אם לאלתר יצא הגט מיד הבעל קודם שנשאת לשני, אין זה גט צריכה גט אחר. אבל אם לאחר זמן יצא הגט מיד הבעל, הרי זה גט. לא כל הימנו מן הראשון לאבד זכותו של שני. כתב לגרש את אשתו ונמלך, בית שמאי אומרים ספקה מן הכהנה. ט המגרש את אשתו ולקה עמו בפנדקי, וישב עדים שנתיחדה עמו, הרי עדי ביאה. בית שמאי אומרים אינה צריכה הימנו גט שני, דהו הן הן עדי יחוד הן עדי ביאה. ובית הלל אומרים צריכה הימנו גט שני, דחיישינן שמא קדש אותה בביאה. אימתי חיישינן שמא בא עליה בזמן שנתגרשה בין המשואין. ומודים בית הלל לבית שמאי בנתגרשה מן הארוסין, שאינה צריכה הימנו גט שני. מפני שאין לו גט כי יורשי של זה יורשין כתבתה, אפילו כתבת בנין דכרין, כיון שהוב מתה בחייו ויש לה בנים ממנו הם נוטלים כתבתה, רק בני האשה השניה הכשרה נוטלים כתבת אמם, ומודים בגרושה ואינו יכול להחזירה. וכך מעשהו, כותבין שקר אחת או יותר, וכורכן על החלק, ותופר, ועד אחד חותם על הכרך מבחוץ. וחוזר וכותב שני שטרות אז יותר מבפנים וכורכן על החלק, וחותם עד שני, וכן עד שלישי. נמצה בגט קרח שיש שם קשר ואין עד חתום מאחוריו, תצא מזה ומזה וכל הדדרים האלו שבמשנה ה בה. דנראה כאלו אמר להו הבעל בכלם חתומו, ויש כאן קשר אחד שלא חתם אחד מהם. כשיש לאדם שתי נשים